Mela

5.2.2019

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta
MmV@eduskunta.fi

Viite: Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnan lausuntopyyntö 1.2.2019/ HE 154/2018 vp

ASIANTUNTIJALAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ EDUSKUNNALLE LAIKSI ELÄINTEN HYVINVOINNISTA JA ERÄIKSI SIIHEN LIITTYVIKSI LAEIKSI (HE 154/2018 vp)

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta on varannut Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle (Mela) tilaisuuden antaa asiantuntijalausuntonsa otsikkoasiassa.

Mela lausuu asiassa seuraavaa:

- Esityksen tavoitteena on edistää eläinten kokonaisvaltaista hyvinvointia, lisätä eläinten kunnioitusta ja hyvää kohtelua sekä edistää eläinten lajityypillisen käyttäytymisen huomioon ottamista. Mela pitää lain tavoitteita hyvinä ja kannatettavina.
- Mela haluaa kiinnittää huomiota siihen, että maatalousyrittäjän työhyvinvoinnilla on suora yhteys tuotantoeläinten hyvinvointiin. Melan kokemusten mukaan tuotantoeläinten hyvinvointiin liittyvien laiminlyöntien taustalla on useimmiten maatalousyrittäjien jaksamisongelmat.
- Maatalousyrittäjien työhyvinvoinnista huolehtiminen vaikuttaa myös tuotantoeläinten hyvinvointiin. Tästä syystä ennaltaehkäisevät toimet maatalousyrittäjien työkykyriskin hallitsemiseksi ja työkyvyn tukemiseksi vaikuttavat siten välillisesti myös eläinten hyvinvointiin.
- Kotieläintuotantoa harjoittavien maatalousyrittäjien tärkein hyvinvointipalvelu on lomituspalvelu. Lomituspalvelu mahdollistaa sitovaa kotieläinten hoitotyötä tekevien maatalousyrittäjien työstä irrottautumisen vuosilomalle sekä toipumisen sairauden tai tapaturman aiheuttamasta tilapäisestä työkyvyttömyydestä sijaisavun avulla.
- Myös muut ennaltaehkäisevät toimet maatalousyrittäjän työkykyriskin hallitsemiseksi ovat tarpeellisia (Melan työhyvinvointitoiminta maatalousyrittäjille, Välitä viljelijästä -projekti ja maakunnalliset hyvinvointihankkeet). Varhainen puuttuminen työkyvyn menetystä uhkaaviin tekijöihin pienentää myös riskiä eläinsuojelurikkomusten syntymiseen.
- Eläinsuojelurikkomusten yhteydessä maatalousyrittäjälle olisi hyvä järjestyä myös tukea tilanteesta selviytymiseen. Taustalla saattaa olla pitkään jatkunut työuupumus tms., jolloin maatalousyrittäjä ei välttämättä kykene yksin selviytymään tilanteen edellyttämistä toimenpiteistä. Tällä hetkellä Välitä viljelijästä -projektityöntekijät ja hyvinvointihankkeiden työntekijät voivat tarjota kriisiapua myös näissä tilanteissa.

Maatalousyrittäjien eläkelaitos
Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt

Postiosoite PL 16, 02101 ESPOO
Postadress PB 16, 02101 ESBO
Käyntiosoite Revontulenpuisto 2, Espoo
Besöksadress Norrskensparken 2, Esbo
Puhelin • Telefon 029 435 11
Faksi • Fax 029 435 2426
Internet www.mela.fi • www.lpa.fi
Y-tunnus • FO-nummer 0101319-6

Tarkoituksenmukaisinta olisi kuitenkin päästä tarttumaan näihin tilanteisiin varhaisessa vaiheessa ennen ongelmien kärjistymistä. Tähän pyritään myös Välitä viljelijästä -projektissa.

Yksittäisiin pykäliin liittyviä huomioita lomituspalvelun näkökulmasta:

30 § Eläinten hoitajien pätevyys ja riittävyys
- On tärkeää, että eläinten hoitajilta edellytetään riittävää ammattitaitoa ja osaamista. Tämä koskee luonnollisesti myös lomituspalvelua. Mela katsoo, että osaamisvaatimus on määritelty ehdotuksessa riittävällä tasolla (eläinten hoitaja voisi hankkia tarvitsemansa osaamisen myös käytännön kokemuksen kautta tai kouluttautumalla esimerkiksi erilaisilla kursseilla).

72 § Maakunta
- Mela pitää välttämättömänä, että maakunnan olisi järjestettävä eläinten hyvinvoinnin valvontaan liittyvien kiireellisten tehtävien hoitaminen myös virka-ajan ulkopuolella. Lomittajat kohtaavat työssään virka-ajan ulkopuolellakin kiireellisiä tilanteita, joissa eläinten hyvinvointi on vaarantunut. Tällöin on tärkeää, että tarvittava viranomaisapu on saatavissa välittömästi ja vastuukysymykset on selkeästi määritelty esimerkiksi tarvittavan ravinnon ja juomaveden hankinnassa. Kiireellisten eläinsuojelutehtävien hoitaminen tulisi ottaa huomioon maakuntien resurssitarpeita arvioitaessa.

87 § Eräiden viranomaisten ja muiden tahojen ilmoitusvelvollisuus
- Mela pitää lomituspalvelun kannalta tilannetta selkeyttävänä, että laissa säädettäisiin eräiden viranomaisten ja muiden tahojen ilmoitusvelvollisuudesta salassapitosäädösten estämättä tilanteessa, jossa he havaitsevat avun tarpeessa olevan eläimen tai eläimiä. Maakunnan on huolehdittava, että lomittajat saavat riittävän koulutuksen eläinsuojelulainsäädännön keskeisestä sisällöstä, mikä tulee ottaa huomioon resurssitarpeiden arvioinnissa.

91 § Viranomaisen toimet eläinten hyvinvointimääräysten vastaisen menettelyn johdosta

Mela pitää kannatettavana, että valvontaviranomaiselle annetaan mahdollisuus antaa toimijalle kehotus, jos havaittu rikkomus on vähäinen ja viranomainen harkitsee kehotuksen olevan riittävä toimenpide tilanteen korjaamiseksi. Maatalousyrittäjän tietämättömyydestä ja tilapäisestä uupumuksesta johtuvat vähäiset puutteet pitäisi voida hoitaa kuntoon ensisijaisesti neuvonnalla ja opastuksella.

MAATALOUSYRITTÄJIEN ELÄKELAITOS

Päivi Huotari Päivi Wallin

Maatalousyrittäjien eläkelaitos
Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt

Postiosoite PL 16, 02101 ESPOO
Postadress PB 16, 02101 ESBO

Käyntiosoite Revontulenpuisto 2, Espoo
Besöksadress Norrskensparken 2, Esbo

Puhelin • Telefon 029 435 11
Faksi • Fax 029 435 2426

Internet www.mela.fi • www.lpa.fi
Y-tunnus • FO-nummer 0101319-6